

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH200019

NAZWA
OBSZARU Jelonka

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH200019	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Jelonka

1.4. Data opracowania 2008-10	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-02
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 14 stycznia 2022 r. w spr. soo Jelonka (PLH200019)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
23.3578

Szerokość geograficzna
52.6065

2.2. Powierzchnia [ha]:
2479.9

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL34	Podlaskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
4030			17.36		M	A	C	B	B
6120			42.16		M	A	C	B	B
6230			2.48		M	D			
6410			2.48		M	D			
7230			2.48		M	D			
9170			4.96		M	D			
91E0			19.84		M	B	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
M	2647	Bison bonasus			p				V	M	D			
A	1188	Bombina bombina			p				R	M	D			
M	1352	Canis lupus			p				C	M	D			
M	1337	Castor fiber			p				R	M	D			
I	4030	Colias myrmidone			p				C	M	B	B	B	B
I	1065	Euphydryas aurinia			p				R	M	C	B	B	B
I	1060	Lycaena dispar			p				C	M	C	B	C	C
I	4042	Polyommatus eroides			p				V	M	A	B	B	A

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N10	4.03
N19	9.65
N17	78.16
N16	1.98
N12	6.17
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje rezerwat przyrody Jelonka utworzony na piaszczystych nieużytkach porolnych w gminie Kleszczele na południowym skraju Puszczy Białowieskiej, wraz z otoczeniem oraz rez. Czechy Orlańskie, stanowiący pozostałość dawnej Puszczy Bielskiej (gmina Dubicze Cerkiewne).

Teren jest lekko pochylony w kierunku południowo-wschodnim. Pokrywają go utwory zlodowacenia środkowopolskiego. Są to głównie piaski i żwiry z głazami. Pomimo ubogich gleb szata roślinna jest dość bogata i urozmaicona. W części wokół rez. Jelonka występują głównie murawy napiaskowe z rzadkimi gatunkami roślin.

W samym rezerwacie stwierdzono występowanie ponad 150 gatunków roślin naczyniowych, ok. 40 gatunków mszaków i ponad 60 gatunków porostów. Wśród roślin naczyniowych jest szereg gatunków rzadkich i zanikających w związku z powszechnym zalesieniem tego typu siedlisk. Są to m.in. goździk piaskowy *Dianthus arenarius*, łyszczec baldachogronowy *Gypsophila fastigiata*, strzęplica sina *Koeleria glauca*, mącznica lekarska *Avicostaphylos uva-ursi*, chroszcz nagołodygowy *Teestalea nudicaulis*. Dużą powierzchnię, głównie na terenie rezerwatu zajmuje zbiorowisko murawy napiaskowej z udziałem jałowców. We wschodniej części rezerwatu występują trzy, nieckowate płytkie obniżenia o płaskim dnie z wodą utrzymującą się często przez cały rok. Przez okoliczną ludność zwane są ługami. Występują tu w układzie koncentrycznym, trzy typy zbiorowisk. Na obrzeżach wykształca się zbiorowisko trzęślicy modrej *Molinia coerulea*, za nim występuje zbiorowisko niskich turzyc: siwej *Carex canescens* i pospolitej *C. fusca*. Całe dno nieckowatych obniżeń zajmuje zbiorowisko turzycy nitkowatej *Carex lasiocarpa*.

Część wokół rez. Czechy Orlańskie porastają około 100 letni bór sosnowy i świerkowo-sosnowy. Największą powierzchnię zajmuje bór brusznicowy a w płaskich obniżeniach występuje bór trzęślicowy. Podszycie i runo są dobrze rozwinięte i zawierają wszystkie typowe elementy zbiorowisk borowych.

4.2. Jakość i znaczenie

Projektowana ostoja jest niezwykle cenna ze względu na bezkręgowce. Występuje tu stabilna populacja szlaczkonii szafrańca (*Colias mirmidone*) oraz przeplatki aurinii (*Euphydryas aurinia*). Ponad to jest ona obecnie jednym z dwóch miejsc w województwie podlaskim (i w Polsce) rzeczywistego występowania modraszki eroidesa (*Polyommatus eroides*). Częste stwierdzanie obecności wilka w tym rejonie sugeruje, iż obszar ten stanowi ostoję dla tego gatunku.

W projektowanej ostoi występują naturalne bory sosnowe *Peucedano-Pinetum* (w rezerwacie Czechy Orlańskie; stanowiska *Lycopodium annotinum*, *L. clavatum*, *Diphasium complanatum*, *Chimaphila umbellata*). Prowadzące do nich stadia sukcesji: murawy piaszkowe, kontynentalne wrzosowiska z mącznicą, zapusty jałowcowo-osikowe, najlepiej zachowały się w rezerwacie Jelonka. W tym rezerwacie chronione jest także torfowisko przejściowe, otoczone łąkami trzęślicowymi. Dobrze, choć na niewielkich powierzchniach zachowały się murawy bliśniczkowe. Liczne populacje chronionych gatunków: *Helichrysum arenarium*. Stanowiska *Gentiana pneumonanthe*, *Dianthus carthusianorum*, *Asarum europaeum*, *Daphne mezereum*, *Succisa pratensis*, *Chamaecytisus ruthenicus*.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie

kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,
 O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.
 i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Buszko J. Kokot A., Palik E., Śliwiński Z 1996 Motyle większe (Macrolepidoptera) Puszczy Białowieskiej Parki Narodowe i Rez. Przyrody 4,15 3-46
 Buszko J. 1997. Atlas rozmieszczenia motyli dziennych w Polsce (Lepidoptera: Papilionoidea, Hesperioidea) 1986-1995. Ofic. Wyd. Turpress, Toruń.
 Buszko J., Masłowski J. 2008 Motyle Dienne Polski. Wydawnictwo Koliber
 Buszko J., Nowacki J. 2000 The Lepidoptera of Polska. A Distributional Checklist Polish Entomological Monographs 1 1-178
 Falińska K., Faliński J.B., 1990 Spontaniczny powrót lasu na nieużytkach porolnych i połąkowych za sprawą sukcesji wtórnej. In: E. Bernadzki, ed. Dynamika naturalnych i półnaturalnych ekosystemów leśnych i ich związki z innymi ekosystemami w krajobrazie Podprogram CPBP 04.10.07. Synteza Nr 1.- Wyd. SGGW-AR, Warszawa
 Faliński J.B., 1996 Przeżywalność pionierskich gatunków drzewiastych po pożarze na torfowisku. In: J.B. Faliński, ed., Białowiecki Park Narodowy (1921-1996) w badaniach geobotanicznych Phytocoenosis 6 (N.S.) Seminarium Geobotanicum 4 111-122
 Faliński J.B., Cieśliński S. & Czyżewska K., 1993 Atlas dynamiczno-florystyczny Rezerwatu Jelonka i przyległych obszarów. Rozmieszczenie gatunków roślin naczyniowych, mszaków i porostów na nieużytkach porolnych podlegających sukcesji wtórnej Phytocoenosis 5 (N.S.) Supplementum Cartographiae Geobotanicae 3 1-139
 Gieysztor M. 1936 Materiały do znajomości fauny Macrolepidoptera Puszczy Białowieskiej i uwagi o stosunku Macrolepidoptera Polski do roślin drzewiastych Spraw. Kom. Fizj. PAU Kraków 71 182 - 221
 Karpiński J. 1949 Materiały do bioekologii Puszczy Białowieskiej Inst. Bad. Leśnictwa. Rozprawy i sprawozdania. Warszawa. 54
 Krzywicki M. 1967 Fauna Papilionoidea i Hesperioidea Puszczy Białowieskiej Ann. Zool 25 1-213
 Prüffer J. 1923 Przyczynek do znajomości motyli Puszczy Białowieskiej Pol. Pismo ent 2 2-10

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	78.57	PL02	12.28		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Pokrycie

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj [%]	
PL02	Czechy Orlańskie	*	3.12
PL04	Puszcza Białowieska	*	78.57
PL02	Jelonka	+	9.16

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
Adres:	Polska Dojlidy Fabryczne 23 15-554 Białystok
Adres e-mail:	biuro.bialystok@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu
☒	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--